

„Starožitník nesmí být hamižný a ješitný“

Rozhovor s prezidentkou Asociace starožitníků

Profese starožitníka je dodnes opředena mnoha předsudky a mýty. Slovo starožitník asociace bud' atmosféru podivných, zastrčených obchůdků, kde v pološeru prodává „kdo ví kdo, kdoví co“, nebo „vysokou hru“ obchodníků, kteří pouští finanční žilou snobským sběratelům. Prezidentka Asociace starožitníků, Simona Šustková, však říká, že do erbu starožitníků patří především noblesa, pokora a vzdělání.

Řekněme, že se jednoho krásného dne rozhodnu, že budu seriózním starožitníkem. Co vše musím podstoupit? Ze dne na den se rozhodně starožitníkem nestanete. Dá se říci, že ani z roku na rok. Tento obor je z hlediska živnostenského zákona živnost vázaná. To znamená, že je potřeba splnit určité požadavky a hlavně léta praxe. Je to rozumné, protože, aby mohl člověk působit v branži s tak širokým zábě-

rem, jakým starožitnosti jsou, musí na sobě celý život pracovat.

Jakým typem vzdělávání si musí potencionální starožitník projít? Cest je několik. Bud' absolvuje vysokou školu uměleckého nebo tomu podobného zaměření – nejlepší jsou pocho-pitelně dějiny umění. Plus tři roky praxe v oboru. Nebo jde na střední čtyřletou školu s maturitou, obor starožitník

a přidá k tomu šest až osm let praxe. Případně pro dospělé existuje rekvalifikační dvouleté pomaturitní studium „Rudolfínská akademie Asociace starožitníků“ a opět šest až osm let praxe. Doklady o praxi a vzdělání se pak předkládají příslušnému živnostenskému úřadu.

Jak se vůbec pozná starožitník profesionál od starožitníka amatéra?

Rychle. Musíme si uvědomit, že sběratel se většinou specializuje na určitý obor, nebo určité období. A tomu velmi dobře rozumí. Jenže starožitníci v Čechách, ale i v Evropě mají obvykle široký záběr. Obchodují s různými druhy umění, od nábytku přes porcelán, šperky, obrazy a další komodity. Plus se musí dobře vyznat v cenách, daňových předpisech, právní úpravě... A tohle nelze předstírat. Zkušenost nikdy nezahrajete, nezfalšujete.

Je možné, aby se mistrem oboru stala osoba bez rodinné tradice, která se k této profesi dostala až v dospělosti? Anebo se profese dědí – jako jsou dynastie lékařské, právnické...?

Možné to rozhodně je. Dítěti, které vyrůstalo v rodině obklopeno oborem, které si následně zvolí jako svůj osud asi výhodu má. Jenže musíme brát v potaz, že starožitnosti u nás po delší pauze, dané známými politickými okolnostmi začalo vzkvétat zas až v roce 1990. Možnost sledovat rodinnou tradici z blíz-

ka mnoho dětí nemělo. Asociace starožitníků založila studijní maturitní obor Starožitník před 16 lety. A první absolventi jsou dnes třicátníci. Přesto, že jejich rodiče v oboru nepůsobili, někteří jsou již dnes vyhlášenými odborníky.

A lákáte nějak mladé lidi?

S láskou k historii a starým věcem se podle mne musí člověk narodit. Prostě to v něm je. Někdo ale miluje starožitnosti už jako dítě, jiný ne a postupně to v sobě objeví a dozraje k tomu. Musím však konstatovat, že během dospělosti si najde nakonec každý člověk něco, co ho v oblasti umění a starožitností osloví. Všichni hledáme kořeny a naše mysl touží po kráse. Takže tvrdím, že k tomu dojde bez výjimky každý, ale ne každému se líbí stejné věci. A právě to dělá náš obor zajímavým a živým.

Jak dlouho si starožitník buduje prestiž?

Celý život! Obchod je postaven na důvěře a dobré pověsti. Renomé se buduje velmi dlouho a někdy stačí malá pomluva, která může být i smyšlená a proti které není obrana, aby obchod poškodila. Jsem však přesvědčen, že odborníka pozná při osobním kontaktu i člověk, který se v oboru příliš nevyzná.

Který cizí jazyk je pro tuto profesi nezbytný?

Většina odborné literatury je v angličtině a němčině. Při nákupech v cizině zase zabodujete fran-

couzštinou. Při prodeji pak uplatníte všechny tři jazyky. Z osobní zkušenosti mám ale dojem, že nejdůležitější je angličtina. Mluví s ní jako druhým jazykem všechny národy.

Kdo se může stát členem Asociace starožitníků?

Členem se může stát jednotlivec – například sběratel, restaurátor, obchodník, či milovník starožitností, jakož i právnický subjekt. Tedy firma, nebo obchod. Při přijímání nového člena se ovšem přísně ověřuje o koho se jedná a přijetí schvaluje hlasováním prezidium Asociace.

K malířství, kuchařině i neurochirurgii je potřebný vrozený talent. Je něco „od boha“ co má v sobě špičkový starožitník? Můžete to pojmenovat?

Jsou jedinci, kteří dokáží naprosto instinktivně rozpoznat kvalitní věc od nekvalitní. Dokáží přesně určit, co je pravé a co jim přesně „nesedí“ i když přesně nevědí proč. Mají prostě starožitnický „čich“. Je to určitý druh umělecké intuice „od pánaboha“, kterou lze následně podpořit znalostí či konzultacemi s odborníkem. A pak je jedna zásada: Špičkový starožitník není nikdy chamtivý! Nesmí být lačný peněz ani věcí, protože jen tak dokáže být objektivní a svobodný. A také si musí k sobě najít lidi, kterým věří a se kterými se nestydí některé věci konzultovat. Ješitný a nenasytný starožitník se na špičku nikdy nedostane! Komu není

tak úplně naděleno starožitnického čichu, může se na určitou úroveň vypracovat usilovnou prací a studiem, ale dá mu to po čertech víc práce.

Co považujete za největší úspěch Asociace starožitníků v ČR? Asociace starožitníků bývá přizvána k projednání zákonů, které se vztahují k oboru. Velmi si cením toho, že za téměř dvacet let existence Asociace se nám podařilo přesvědčit různé instituce – Ministerstva kultury, financí, obchodu a služeb, Puncovní úřad a tak dále –, že naše zájmy nejsou protichůdné, ale shodné. Že chceme, aby u nás v zemi bylo dost kvalitních starožitností, které tady i zůstanou, aby vznikaly nové sbírky a obohacovaly se staré. Aby kvalitní starožitnosti byly restaurovány a uchovávané. Tím bude totiž národ bohatnout fakticky i duchovně a náš obchod vzkvétat.

A kdybyste měla být konkrétnější? Vážím si velmi dobrých vztahů s Národní galerií a Umělecko-průmyslovým museem. Dále jsem spokojená s tím, že se nám daří udržovat kvalitní standard naší Rudolfínské akademie, poskytující vzdělání lidem, kteří starožitnosti milují, ale neměli možnost tento obor studovat. Stejně nadšeně hodnotím stoupající zájem veřejnosti o náš profesionálně vedený veletrh starožitností v Mánesu. Přínosné je i naše působení v CINOA, Mezinárodní organizaci obchodníků

s uměním se sídlem v Bruselu. To nás posouvá do Evropského prostoru. Za tímhle vším je skutečně hodně práce týmu nadšených lidí, nastartované zakladateli Asociace. Ale musím říct, že je úplně stejně těžké dobyté mety na nastaveném standardu udržet. Takže jsem hrdá i na mé kolegy, kteří pro dobro oboru léta nezištně pracují.

Je nějaké nepsané „desatero starožitníka“, které z profesní hrdosti nikdy nepřekročí? Ano. První a dlouholetý prezident a zakladatel Asociace starožitníků, pan

Richard Šubrt, velký vizionář i umělec, vytvořil se svým týmem před šesti lety Morální kodex starožitníka. Ten je nadčasový a platí dodnes. A špička našeho oboru, pan Zdeněk Uhlíř, je jejím živoucím symbolem: slušný, korektní, diskrétní, profesionálně stoprocentně způsobilý, nadaný uměleckým cítěním i obchodním duchem, zároveň na majetku nelpícím a estét každým coulem.

Veletrh starožitností Antique
Výstavní síň Mánes
15.–19. 5. 2008
www.asociace.com